

N:o 56.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Maj 1880, kl. 8 e. m.

Memorial, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kammarens skiljaktiga beslut i fråga om betalningsanstånd åt Wessman—Barkens jernvägsaktiebolag.

(R. A).

Sedan Kongl. Maj:t i nådig proposition N:o 8 föreslagit Riksdagen medgifva beviljande åt Wessman—Barkens jernvägsaktiebolag af tre års anstånd med erläggande af stadgad och förskrifven ränta och kapitalafbetalning å de till nämnda bolag utbetalta två statslån, hade Stats-Utskottet i Utlåtande N:o 42 hemställt, att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition ej måtte vinna Riksdagens bifall.

Denna hemställan har blifvit af Andra Kammaren bifallen; hvar-
emot Första Kammaren, med afslag å Utskottets hemställan, bifallit en
vid nämnda Utlåtande fogad reservation, deri hemstälts, att Kongl. Maj:ts
förevarande proposition måtte på det sätt bifallas, att Riksdagen med-
gäfv, att Kongl. Maj:t må bevilja Wessman—Barkens jernvägsaktiebolag
anstånd med erläggandet af stadgad och förskrifven ränta och kapital-
afbetalning å ifrågavarande båda lån för tre år, räknadt för det första
lånet från den 30 Juni 1879 och för det senare lånet från den 26 Fe-
bruari samma år, under vilkor dels att, på sätt Riksdagen i sin under-
dåniga skrivelse den 15 Maj 1876 angående anvisande af statsbidrag
till enskilda jernvägsanläggningar föreskrifvit, den sålunda uppskjutna
liquiden fullgjordes genom en mot annuitetens belopp svarande utsträck-
ning i tiden för dess erläggande, så att statsverket för sin försträckning

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 4 Saml. 1 Afd. 29 Häft.

blefve till fullo godtgjordt, *dels* ock att de löftesmän, hvilka för lånen iklädt sig borgen såsom för egen skuld, förbunde sig att utan afseende å stadgandet om preskription för dylik borgen, fortfarande en för alla och alla för en ansvara för betalningen af de ifrågavarande annuiteter, för hvilka de ingått borgen.

Denna fråga torde alltså böra medelst gemensam omröstning afgöras; och får Utskottet i sådant hänseende föreslå följande voteringsproposition.

»Den, som vill, att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver, att Kongl. Maj:t må bevilja Wessman—Barkens jernvägsaktiebolag anstånd med erläggandet af stadgad och förskrifven ränta och kapitalafbetalning å ifrågavarande båda lån för tre år, räknadt för det första lånet från den 30 Juni 1879 och för det senare lånet från den 26 Februari samma år, under vilkor *dels* att, på sätt Riksdagen i sin underdåniga skrifvelse den 15 Maj 1876 angående anvisande af statsbidrag till enskilda jernvägsanläggningar förskrifvit, den sålunda uppskjutna liqviden fullgöres genom en mot annuitetens belopp svarande utsträckning i tiden för dess erläggande, så att statsverket för sin försträckning blifver till fullo godtgjordt, *dels* ock att de löftesmän, hvilka för lånen iklädt sig borgen såsom för egen skuld, förbinda sig att, utan afseende å stadgandet om preskription för dylik borgen, fortfarande en för alla och alla för en ansvara för betalningen af de ifrågavarande annuiteter, för hvilka de ingått borgen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition ej vunnit Riksdagens bifall».

Stockholm den 3 Maj 1880.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Reservation:

af Herr Ola Andersson i Burlöf:

»Med Riksgäldskontorets egentliga förvaltning och styrelse borde väl förstås upplåning för *statens* behof och inbetalning af statens skuld. Ej ofta inträffa härom meningsskiljaktigheter mellan Riksdagens Kamrar, då sådana frågor nemligen endast röra *statens behof och bästa*. Deremot hafva på senare åren, och särskildt i fråga om Riksgäldskontorets upplåning, med statens behof sammanblandats *privata angelägenheter*, hvilka vid riksdagen framhållits och bevakats, och det hör snart till ordningen för dagen att härom väcka motioner, och, då man lyckas i ena Kammaren i mer eller mindre mån få sin önskan tillfredsstäld, draga frågan under gemensam votering, under föregifvande af att *det hör till Riksgäldskontorets styrelse och förvaltning*.

Att detta ledt och leder oss in på en väg, som med de åberopade grundlagsstadgandena ej varit afsedd, skall knappast kunna bestridas. Om det sålunda icke öfverensstämmer med grundlagens anda, vill jag dock ej förneka, att det snarare *synes* hafva stöd i grundlagens bokstaf — och det är ju efter ordalydelsen, som grundlagen skall tolkas — men då jag mer och mer blifver förvissad om, att detta går längre än hvad grundlagsstiftarne kunnat både förutse och afse, synes det mig väl vara värdt att betänka sig nogare; och derest en grundlig undersökning härom göres, torde det hända, att det påräknade och begagnade stödet af grundlagens bokstaf ej heller håller profvet.

Föreliggande fråga skulle nu således röra Riksgäldskontorets *styrelse och förvaltning* — och hvarför? Jo, emedan det är ett enskildt bolag, som fått hjälp medelst förmånligt lån af staten, och som nu påkallar ytterligare förbättring i villkoren. Är detta nu för statens eller bolagets bästa; är det ej rent enskilda angelägenheter man här söker draga under gemensam votering? Men, säger man: det inverkar på *Riksgäldskontorets inkomster*! Första Kammaren har i sitt beslut sagt, att »statsverket skall för sin försträckning blifva till fullo godtgjort», och då skulle ju ej heller Riksgäldskontorets inkomster deraf minskas. Visserligen kunna dessa senare genom ett bifall under nästa och de två närmast följande åren i en obetydlig grad minskas, hvilken minskning dock sedan skall betäckas, ifall man får tro, att säkerheten fortfarande är fullgod; men med den betydliga förvaltning, Riksgäldskontoret numera omhänderhar, lär väl ingen vilja påstå, att Riksgäldskontorets stat, *i händelse af ett bifall till denna framställning*, behöfde förändras, och säkerligen skall ej heller någon ifrågasätta sådant, så vidt ej detta påpekande föranleder dertill. Om nu så-

ledes för Riksgäldskontorets inkomster och utgifter ingen gemensam votering behöfves, då skulle denna åtgärd företagas — icke för statsregleringens eller riksgäldsverkets angelägenheter, utan för enskildas, hvilket ej varit grundlagsstiftarens afsigt. Lika litet synes mig stadgandet om detta verks *styrelse och förvaltning* gifva stöd för gemensam votering i förevarande och liknande fall, då naturligtvis verket tillkommit för statsändamål och då gemensam votering för *statens egna angelägenheter* som en *undantagsutväg* blifvit stadgad, hvaremot för sådana ändamål, hvarom här är fråga, någon gemensam votering icke behöft i grundlagen stadgas som ett nödvändigt undantag.

Då angående ett uppdrag åt Fullmäktige i Riksbanken (ett verk, som också för statsändamål är tillkommet och om hvilket det likaledes är stadgadt att gemensam votering skall ega rum, när Kamrarne stanna i olika beslut om dess styrelse och förvaltning m. m.) Första Kammaren helt nyligen afslagit gemensam votering om ett uppdrag angående ett eventuellt förstärkande af Riksbanken — och detta ehuru utgift här jemväl var ifrågasatt — förmodligen emedan Första Kammaren ansåg denna fråga mera röra enskilda banker än Riksbanken, då synes mig alla skäl tala för att hemställa till Riksdagen att äfven *denna* fråga må anses vara förfallen, likasom all sannolikhet bör vara för handen att Riksdagens Kamrar härutinnan skulle fatta ett enigt beslut.»